

"Stajerc" izhaja vsaki petek daifran z dnevnem nasledje nedelje.
Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol. in četrt leta razmerno; za Ogrico 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krom; za drugo inozemstvo se računi naročino z oziroma na visokost poštine. Naročino je plateni naprej. Posamezne štev. se predajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptaju, gledališko posloje stev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmene ljubil!

Kinečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanili se cena primerno zniža.

sakovrsljivo za... platno, Štote za... in per... voljivne se mnoge se obrene manufak...

Heller

anesljiva, tevo pot... tev samo 475

ve svojo ospodinju... vrsto!

ite,

kazal že... Frančka... zrečno le... ovarniške... 291

delo 65

tanovan...

adec.

Vojnika... zda okob... in njive... redi 8 d... i kozele... rito, mil... izka, ker... Kdor že... naj piše... en" Post

vec.

trga na... oj proda... na gospo... anje

jako lepo...

ov, vedno... krov, torej... izu mesta...

naslovom...

lov veliko...

od Zgornje... opjem, ve... ci se po... i obdele... e se lahko... selitve ta... 400 krun... na Zgornji...

XXXI

Stajerc

Štev. 26.

V Ptaju v nedeljo dne 25. junija 1911.

XII. letnik.

Ožje volitve.

One 20. junija so se izvršile ožje volitve, o katerih naj le nakratko poročamo:

1. Štajersko.

Na spodnjem Štajerskem bila je le v ptujsko-ormožkem okraju ožja volitev med dosedanjim poslancem dr. M. Plojem in farovškim kandidatom Brenčičem. Naša stranka se te ožje volitve ni udeležila. Za politično ničlo Brenčiča nismo mogli glasovati in dr. Ploj je vsled njegove narodne hujškarije v naših vrstah siheri vpliv zgubil. Zato se je naša stranka izdržala glasovanja. Pri ožji volitvi sami je dr. Ploj propadel in vsled velikanskih duhovniških agitacij ter tudi vsled nesposobnosti Plojevih agitatorjev je bil spuhenjški Brenčič izvoljen. Ploj je dobil 3560, Brenčič pa 5135 glasov. Na spodnjem Štajerskem imamo zdaj same prvaške-klerikalne poslanke. Žalostna nam majka!

2. Koroška.

Koroški napredni kmetje pa so pri ožjih izbrali na celi črti zmagali. V celovski dolini bil je izvoljen naš kandidat Lutschoung, ki je dobil 2958 glasov, medtem ko jo ostal socialist Lukas (za katerega so tudi slovenski klericali glasovali) z 2233 glasovi v manjšini. V 4. okraju zopet je zmagal naš kandidat Hangle, ki je dobil 2493 glasov; soc. dem. Eich je dobil le 2182 glasov. Zmaga na Koroškem je torej velika!

Po volitvah.

Volilni boj je torej dokončan in marsikdo se pri teh besedah zadovoljno oddahne. Kajti nemo letošnji volilni boj je stal v známenju tako hudega nasilja in tako brezobzirne agitacije, da so proti njemu ogrske volitve pravcata. Posamezne slučaje tega nasilja bodemo in drugem mestu popisavali. Ali v splošnem lahko trdimo, da se je to pot na spodnjem Štajerskem in na Koroškem pravico in prostost ob tla teptalo in da se je z ljudstvom tako postopalo, kakor se postopa s sužnji. Pri temu niti dosti na pravico časopisje ne mislimo. To časopisje nihče na bogově kako visoki stopinji stalo in v volilnem času je vedno pljuvalo na dostojnost in na resničnost. Lignorišanska "morala" je vlagala v klerikalnem in v liberalnem časopisu. Niti poljubi se nam ne, da bi le najdebelejše tega prvaškega časopisa popravljali. Tadi naravno osebno agitacijo naših nasprotnikov nemimo le mimogrede. Stara pesem je, da se je naše "štajercianske" kandidate zopet psovalo na "nemurje" in "brezverce", za "protestante" in "jude", za roparje in divjake. Stara prvaška narava je, da se je našim kandidatom tradilo politično in osebno čast. Iz duhovniških ust kakor iz ust prvaških lajikov je v tem oziru naravnost zločinsko postopalo in se bodejo posamezni slučaji tudi sodnijsko razdelovalo. Hujše pa je, da se je zadeve, ki ne spadajo v politiko, izrabljalo v volilne na-

mene. Tako so Plojaši v nasprotju z raznimi izjavami dr. Ploja samega šuntali na dravskem polju s "kanalom", o kateri zadevi dotični plačani agitatorji sploh ničesar ne razumejo. Na ta način se je del volilcev razburjalo do skrajnosti, tako da so podijavani fantalini celo shode razbijali. Tudi v Savinjski dolini je bila narodnjaška "politika" tako neumno-nasilna. S pretepi in s prelivanjem krvi si še nobena politična stranka ni pridobila vpliva. In nasilje rodilo protinasilje. Sicer pa je seveda samoumevno, da je znala tudi v teh volitvah klerikalna stranka vse izrabljati. Škofov pastirsko pismo postal je v rokah prvaških dubovnikov agitačno sredstvo. Pričnice so bile oder za najplitvejše politične posvoke. Procesije se je delalo edino iz tega nomena, da jim je sledilo politično zborovanje. Ženske in otroci, vse so črni gospodje pošiljali v vojsko proti naprednim kandidatom. Vrag in pekel, svetniki in mučeniki, vera in narodnost, vse je moralno služiti politični borbi stranke mariborskega agitatorja dr. Korošca. In človek se le čudi, da vsled tega divjanja tisočer volilcev ne izstopi naravnost iz katoliške cerkve. Ako duhovniki sami sveto cerkev ponujajo za pohlevno deklos svoje politične nadutosti, potem pač res ni čuda, da "vera peša"...

Pri takih razmerah so morali klerikalci na spodnjem Štajerskem seveda "zmagati". Kdor pozna naturo in dušo našega ljudstva, ta bode to gotovo labko razumel. Klerikalci so zmagali, — ali to je zmaga nasilja, verske zlorabe, zmaga pesti in laži. In naj praznujejo to zmago še tako veselo, naj streljajo klerikalni možnarji še tako glasno, resnice ne morejo zatajiti, da je to "zmaga" neizobraženosti in slepe pokornosti.

Za "narodno stranko" je stvar seveda precej žalostna. Govori se, da je zdaj ta stranka popolnoma na cedilu in da bode celo "Narodni list" ponehal izhajati. Pred štirimi leti spravila je "narodna stranka" kar dva poslana v državni zbor; letos niti enega, ja celo od nje podpirani dr. Ploj je padel. In klerikalna "zmaga" v Savinjski dolini čez Rošček je za narodnjake pravcati "mene tekel". Te volitve so "narodno stranko" izbrisale in pomeldile iz pozorišča. Gotovo je, da se bodejo zopet liberalne struje pojavljati pričele; ali v splošnem je papirnata "narodna stranka" s svojo politično nezrelostjo diskreditirala na predno misel na Spodnjem Štajerskem. In klerikalci so nad tem liberalizmom lahko zmagali; izrabljali so edino njegove napake in nerodnosti...

Sicer pa posebnega veselja klerikalci ne morejo imeti nad svojimi uspehi. Kjerkoli so se klerikalci merili z nami, tam so nazadovali. To velja zlasti za 24. in 25. volilni okraj. V 24. okraju je klerikalni Roščkar od 1. 1907 izgubil več kot 1400 glasov. To pač ni več slučaj, mar več dokaz nevzdržljivega nazadovanja. Medtem ko je naš Girstnayr brez denarnih sredstev in agitatorjev, torej z najmanjšo agitacijo, 400 novih glasov pridobil, izgubil je Roščkar vkljub

nasilju klerikalcev, vkljub izrabljaju prižnice in spovedaice, vkljub temu da so neumni narodnjakarji pohlevno z njim capljali, okoli 1500 glasov. Taka "zmaga" je pač resno svarilo in jasni opomin. Tudi Pišek je v 25. volilnem okraju jako veliko glasov izgubil, čeprav so mu socialisti s svojo naivno števno kandidaturo le koristili. Za Pišeka so se klerikalci letos posebno hudo napenjali. Tudi "narodna stranka" jim je storila ljubav, da ni postavila lastnega kandidata v tem okraju in je raje liberalni dr. Gorišek naše shode razbijal. Ali vkljub temu je Pišek nazadoval. Kaj neki si mislijo klerikalni kolovodje o temu pojavi? Pišek je sicer izvoljen, ali za Pišeka se pač ne gre, stranka klerikalcev pa gre rakovo pot...

Kar se "Štajerceve" stranke tiče, pač nikdo ne more reči, da je slabo nastopal. Res je sicer, da nismo nobenega naših kandidatov v državnih zborih spravili. Ali dobili smo v treh volilnih okrajih z najmanjšo agitacijo mnogo čez 5000 glasov. V treh volilnih okrajih smo torej toliko glasov dobili, kakor pred štirimi leti na celiem spodnjem Štajerskem sploh. In mi nismo imeli ne zagriženih učiteljev prvaške sorte, ne platičnih kaplanov, ne plačanih agitatorjev in ne — prižnic. Iz tega stališča pogledano, smo gotovo "Štajerci" pristaši razmeroma lepi uspeh dosegli. K temu pride še dejstvo, da smo tudi pri volitvah na Koroškem sodelovali in da so tam naši kandidati izvrstne uspehe dosegli.

Pomirimo se zdaj, cenjeni čitatelji! Volitve so minule in z njim mora miniti tudi sleherno sovraščvo. Nekaj si je treba zapomniti, kadar nam stiska jeza pest: kakoršni so volilci, tak je njih poslane. Mi pa ne mislimo, da je s končanimi volitvami vse končano. Nasprotno: iz novega moramo začeti, — rok ne smemo križem držati, sleherno priliko treba je porabiti v svrhu agitacije. Prisel bode čas, ki nas zopet na volišče pokliče in prisel bode čas, ko zmagamo mi!

Politični pregled.

O državnozborskih volitvah po celi državi prinesli bodo prihodnjič natanko poročilo. Za danes bodi povedano, da so nemški naprednjaki na celi črti zmagali in so danes najmočnejša stranka. Nemški klerikalci pa so grozovito poraženi; vsi njih voditelji so padli.

Krvave volitve. V občini Dobroč na Galiskem prišlo je ob priliku državnozborskih volitv do krvavih dogodkov. Ljudstvo je napadlo s kamjenji in revolverji vojake. Končno je pustil oficir streljati. Učinek je bil grozovit: 18 oseb je bilo takoj mrтvih, več kot 20 pa težko ranjenih. Tudi od ranjenih jih je že mnogo umrlo. Doslej se poroča, da je 24 oseb mrтvih. Uvedla se je takoj najostrejša preiskava. Razburjenje nad tem krvavim dogodkom je seveda velikansko.

Politični uboj. V Radlovu na Poljskem so zaprli dva kmeta, ki sta nekega tretjega kmeta ubila, ker ta ni kotel njih poslanca voliti.